

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre .300 D Negyedévre .75 D Félévre . . .150 D Havonta . . .25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután	Ára 1 Din

A vajdasági képviselők erélyes állásfoglalása az adóterhek ellen.

Beograd, febr. 18.

A vajdasági képviselők tegnap este értekezletet tartottak, amelyen a Vajdaság súlyos adóterheinék könynyítéséről tárgyaltak.

A mozgalom élén Lalosevity és

Sztankovity képviselők állnak, akik nemcsak a súlyos adóterhek leszállítását követelik, hanem azt is, hogy a kis egzisztenciákat ne a III. és IV. osztályu kereseti adó alapján adóztassák meg.

Február 28-án Szentán különben ez ügyben nagy értekezlet lesz, amelyen résztvesznek a képviselőkön kívül Jovánovity Vászsa miniszter és Suvákovity agrárreform miniszteri államtitkár is.

A frankügy titokzatos Schulzeja tegnap önként jelentkezett.

Berlin, febr. 18.

A hetek óta tartó lázas rendőri munka, amely a frankhamisításban nagy szerepet játszó Schultze Arthur ellen kutatott, tegnap eredménnyel járt.

Schultze tegnap önként jelentkezett a rendőrségen, ahol részletes vallomást tett a frankügybeni szerepéről. 1923. év végén került összeköttetésbe Windischgrätzel — mondotta Schultze — akinek akciójában politikai mentalitást látott. Ő a maga részéről ugyan csak tisztára politikai érdeklődésből vett részt az ügyben és semmi anyagi haszna nem volt.

Amikor megtudta, hogy a ma-

gyar kormánykörök nem állnak a frankügy háta mögött, elhagyta Magyarországot még 1923-ban és azóta nem látta Windischgrätzelt.

A rendőri nyomozás ezzel szemben megállapította, hogy Schultze azóta is több ízben volt Magyarországon. Hogy anyagi érdekei fűződhettek a hamisításhoz, abból tűnik ki, hogy a legutolsó időben házat vett és azt fényesen bebutoroztatta.

Jankovichot begratták?

A Pesti Hírlap hágai tudósítója beszélgetett dr. Hartogh ügyvéd-del, aki Jankovichnak hivatalból kirendelt védője.

Jankovichnál három óra hosszat időzött Hartogh és az a véleménye védencéről, hogy higgadt, sőt bizonyos fokig tulhiggadt uriember. Tettét nem bánta meg, de szemmel láthatólag nagyon megtört. A védőügyvédnek az a véleménye, hogy Jankovichot begratták ebbe az ügybe, mert nem képes védencében semmiféle nagyobb politikai koncepciót meglátni.

Jankovichot kihallgatják a hamisítás politikai hátterére vonatkozólag.

Az ügyészség táviratilag kérte a hágai rendőrséget, hogy hallgassa ki Jankovichot a frankhamisítás politikai hátterére vonatkozólag.

Ujabb komplikációk a Szent Jeromos-intézet ügyében.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 18.

Beavatott körökből nyert értesülések szerint a Vatikán és az SHS állam között ujabb komplikációk következtek be, amelyek a Szent Jeromos intézet ügyében megkezdett tárgyalások megszakításával fenyegetnek. Janity Vojislav, volt vallásügyi miniszternek, a kormány megbízottjának tegnap kellett volna Rómába utaznia, az ujabban felmerült nehézségek miatt azonban Beogradban maradt.

Hir szerint az ujábbi nehézségek Radics Sztjepán legutóbbi parlamenti beszéde miatt keletkeztek, amelyben tudvalevőleg éles támadást intézett Pellegrinetti pápai követ ellen, akit azzal vádolt meg, hogy diplomáciai kiküldetését a klerikális eszmék terjesztésére használja fel. A Vatikán jól értesült információk szerint erélyesen fog elégtételt követelni a horvát paraszt-párti vezértől.

Rendezik Franciaország és a szovjet adósságait.

Páris, febr. 18.

Beavatott francia körökből nyert értesülések szerint, Oroszország és Franciaország adósságait rövidesen végleges formában rendezik. A régóta vajdó kérdés szabályozására a napokban indulnak meg a

részletes tárgyalások, amelyeknek során az ügy minden részletét rendezni fogják. Jól értesültek úgy tudják, hogy a hivatalos tárgyalások felvételének kezdőpontját február 24-ikében állapították meg a két ország megbízottai.

Dánia gyors léptekkel halad a teljes leszerelés felé.

Rasmussen példát akar mutatni a Népszövetségnek.

Kopenhága, febr. 18.

Mialatt Amerika és az európai hatalmak az általános katonai leszerelés problémájával foglalkoznak, mialatt a világbékének ezt a legfőbb kellékét tárgyalják az egész világon, azaltal az északi országok egyikében, Dániában, már a legkomolyabb intézkedések történnek a teljes leszerelés végrehajtására. A világháboruban semlegesen maradt országok, Svédország, Norvégia, Hollandia és Svájc közéletében a leszerelés gondolata mély gyökeret vert, de sehol annyi aktivitással nem igyekeznek megoldani a nagy világproblémát, mint épen Dániában. A leszerelés körül főszempontként szerepel az ország költségvetésében való nagyfokú takarékoság. Dánia ugyanis a háboru idején állandóan fokozta hadikiadásait, mert készenlétben kellett lennie arra az esetre, ha a körülmények mégis a hadakozó felek valamelyikéhez szólnának. A béke bekövetkezése óta ezeket a tul-

kiadásokat az ország még nem tudta kiheverni. A hadilétszám csökkentése még mindig nem tudta egyensúlyba hozni az állambiztosítást, mire a mostani kormány radikális lépésekre határozta el magát. A tavalyi hadgyakorlatok után a kormány elhatározta, hogy a hadsereget és a flottát feloszlatja és az ország belső rendjének biztonságára felemeli a rendőrség létszámát, míg a határokon a személyzetet és a vámhajókat szaporítja.

Rasmussen, Dánia hadügyminisztere legutóbb érdekes kijelentéseket tett. Elmondotta, hogy a dán parlament legközelebb törvényjavaslatot terjeszt be a hadsereg feloszlatásáról és meg van győződve, hogy a javaslatot a Folkething vita nélkül elfogja fogadni. A felsőház, a Landsting, valószínűleg ellenezni fogja a javaslatot, ebben az esetben népszavazást fog elrendelni a kérdés fölött. A miniszter meg is indokolta, hogy miért éppen Dánia kezdi a leszerelésnek ezt a radikális módját. Ez az ország, amely Anglia és Oroszország ütközése lehet, nem állíthat fel egy olyan hadsereget, amely akár az egyik, akár a másik oldalról való támadások ellen meg tudná óvni az ország hegemoniáját és függetlenségét.

— Egy lefegyverzett Dánia — mondotta — soha sem lehet olyan biztonságos helyzetben, mint egy olyan dán királyság, amely arra kényszerül, hogy semlegességét fegyverrel megvédje.

Stauning miniszterelnök viszont több ízben kijelentette, hogy a dán leszerelési törvényjavaslat voltaképpen nem egyéb, mint előkészítője annak a népszövetségi akciónak, amely a legkorszerűsőbb munkát akarja végrehajtani: a leszerelést. Dánia eddig iradalmával mutatkozott be a világ előtt, most aktív bekezdésével fogja felküzdeni magát a haladó országok első sorai közé.

TÖZSDE

Február 18.

Beograd. Newyork 5681¹/₂—79.
London 27680, Páris 208¹/₂, Zürich 1096, Milánó 22940—45, Berlin 1352—52, Bukarest —, Prága 16845—55, Bécs 800—799, Budapest 798³/₄.

Zürich. Beograd 912¹/₂, Páris 1890, London 2525³/₄, Newyork 519¹/₂, Milánó 2095, Berlin 12365, Wien 7305, Prága 1537¹/₂, Budapest 7270, Bukarest 222, Brüsszel 2360.

Budapest. Buza 402*50, rozs 230, takarmányárpa 240, sörárpa 325, zab 260, tengeri 182¹/₂.

Uj munkarend a becskerekéi törvényszéken.

Becskekerek, febr. 18.

A tartományi tábla elvi jelentőségű határozata alapján tegnap adta ki dr. Jovanovity Bogdán, a becskerekéi törvényszék elnöke az új hivatalos órarendről szóló rendelkezését, amely egyidejűleg életbe is lépett.

A házi rendelet szerint a becskerekéi törvényszéken hétköznapon hat és fél óra a munkaidő, szombaton pedig hat óra. A hivatalos óra ennek figyelembe vételével délelőtt fél nyolc órakor kezdődik és két óráig bezárólag tart. Szombaton fél kettőtől van hivatal. Szünnapokon vasárnapot és állami ünnepeket kivéve, három óra a munkaidő Vasárnapon és állami ünnepeken bizonyos számú inspekciós kar tart szolgálatot, hogy a munkafolytonosság biztosítsa. Szolgálatban ilyen esetekben a vizsgálóbírókn kívül egy bíró, legalább egy jegyző és minden osztályban legalább egy tisztviselő lesz.

Bűnlajstromok (feljelentések) felleléle hétköznapokon 9—13 óráig, vasár- és ünneppalapon 9—11 óráig történik.

A telekkönyvi hivatalban hétköznapokon délelőtt 9—12-ig fogadnak feleket és adnak felvilágosítást. Vasár- és ünneppalapon nem állnak a közönség rendelkezésére.

Nem létező tengerijét adta el.

Elfogtak egy szélműves algabona-ügynököt.

Becskekerek, febr. 18.

Furfangos csalót leplezett le a becskerekéi bíróság csendőrsége. Letartóztatta Mikity Borsó földművest, aki egy bányai gabonakereskedő nevével visszaélve, nem létező gabonát adott el egy ismeretlen becskerekéi földművesnek.

Dippon Lajos becskerekéi földműveshez benyitott a napokban egy jól öltözött fiatalember, aki ügynöknek mutatkozott be és elmondta, hogy Ignajac Nikola banatszkaragvogyevói gabonakereskedő megbízásából tengerit kíván eladni a községben. Dippon kijelentette, hogy máshoz nem is fordulhatott volna jobban, mert saját szükségletére éppen szüksége lenne nagyobb mennyiségű tengerire. A megegyezés hamarosan létre is jött és Dippon lekötött ötven métermázsát tengerit. Mikity a vétel megkötése után előleget kért, aminek a vevő gyanúflannal eleget is tett. Leszámolt az asztalra ötezer hatszáz dinárt, amivel Mikity boldogan el is távozott. Csak később eszmélt rá a károsult, hogy becsapták, amikor hetekig hiába várta a szállítmány beérkezését.

Feljelentésére a csendőrség ki nyomozta a furfangos csalót és letartóztatta Mikityet. Tegnap behozták Becckekerekre és átadták az ügyészség fogházának.

Vázsonyi merénylői az ügyészségen. Vázsonyi Vilmos két merénylőjének, Vannay Lászlónak és Molnár Ferencnek kihallgatását tegnap este befejezték a rendőrségen és ma délután átkísítették őket az ügyészség fogházába.

A mai szkupstina ülésen Radics Pavlet támadták.

— A „Torontál” beogradí munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 18.

A szkupstina mai ülését negyed tizkor nyitották meg, meglehetősen kis érdeklődés mellett. Az ülés első szónoka

Demetrovity Juraj, aki az agrárreform érdekeinek veszélyeztetése miatt jegyzett be interpellációt Radics Pávle agrárreformminiszterhez. Konkrét esetet hoz fel erre nézve. Dugoszalon ugyanis agrárreflektánsok felépítették házaikat és most egyszerre egy felülvizsgálat nyomán hirtelen elvették házaikat és földjüket.

Radics Pávle agrárreformminiszter felelt Demetrovitynak. Válaszában kijelentette, hogy az agrárügyekben el kellett rendelni a revíziót és ennek estek áldozatul a du-

goszelóiak. A revíziót végrehajtották arra való tekintet nélkül, hogy az agrárreflektáns mely párthoz tartozik.

Demetrovity nincs megelégedve a miniszter válaszával. Radics Pávle hivatalba lépése alkalmával mélyreható reformokat ígért, amelyek azonban mind elmaradtak és Predavecnek, az agrárreformminisztérium démonának utmutatása szerint hajtják végre a reformokat. Bizalmatlan a minisztérium működésével szemben.

Groll Milán a következő szónok, aki lapzártakor még mindig beszél. Beszéde elején a paraszt-párt hibáit sorolja föl és megállapítja, hogy a Radics-párt teljesen elhagyta régi kulturális és szociális programját.

Radics csatája eddigi fegyvertársai ellen.

— A „Torontál” beogradí munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 18.

A tegnapi nap két fontos eseménye körül zajlott le a politikai élet.

Az egyik esemény a szkupstinai ülésen történt összetűzés Radics Szeptán és dr. Trumbics között, a melyet a Torontál már tegnap délelőtt jelentett. A másik pedig a megegyezés kérdésének vitája a radikális-klubban.

A Radics és Trumbics közti szócsata lefoglalta ugyszólván az egész szkupstinai ülést és nem szükködött igazgató és érdekes jelente-tekben, hiszen Radics most először szállt szembe régi fegyvertársai-
val.

Trumbics már régebben készült beszédre, azonban megvárta a megegyezés szövegének publikálását, hogy még több érve lehessen Radics megváltoztatott politikája iránt.

Radics nagyon energikusan lépett föl a tegnapi ülésen a föderalisták ellen és a vidovdáni alkotmány és a radikálisokkal való megegyezés mellett tört lánzsát.

Radics leszámolva eddigi munkatársai-
val, erősen támadta a föderalisták államjogi teóriáit és rámutatott azok abszurdumaira.

Radicsnak ez a fellépése a radikálisok körében igen tetszett és beszédét nem egyszer ülés közben is élénken megtapsolták.

A koalíció, amint ebből is kiténik, az őszinteség legteljesebb jegyében áll.

A radikális-klub tegnap este a megegyezés szövege felett vitát folytatott. Az ülés előtt Zsvikovity Lyuba tanácskozott Pasity miniszterelnökkel, akivel megállapodtak az ülés programjára nézve. Az ülés első szónoka

Jovanovity Lyuba, aki kérdést intézett Pasity miniszterelnökhöz, hogy megtették-e a radikálisok mindent annak idején arra nézve, hogy a független demokraták bekerüljenek a koalícióba.

A megegyezéssel teljesen megvan elégedve, de nincs megelégedve azzal, hogy ezt a megegyezést a

gyakorlatban hogy viszik keresztül.

A mostani koalíciós kormány a budget, hadirokkanttörvényt, földművelési hitelt és az Iparbank törvényét kivéve, egyetlen fontosabb törvényt sem terjesztett elő a szkupstinának.

Az igazságügyminisztériumban kidolgozták volt a bírálóról, államügyészekről és a bírósági szervezetekről szóló törvényjavaslatokat. Ezek a törvényhozó-bizottság elé is kerültek, de valahogyan nyomuk veszett.

A szkupstina egész működése csak szavakban nyilvánul meg, de a végzett munka bizony nagyon kevés. Ennek folytán azután a nyilvánoságnak az a véleménye, hogy a szkupstina nem dolgozik. Követeli, hogy a kormány sürgősen terjessze a szkupstina elé azokat a fontos törvényjavaslatokat, amelyek az ország akadálytalan fejlődéséhez szükségesek. Követeli továbbá, hogy a községi képviselőtestületi választásokat sürgősen rendeljék el.

Vukicsevity Velja azt állítja, hogy a kormány munkáját azok gátolják, akik a nyugodt munkát minduntalan kizökkentik a rendes kerékvágásból. Ezek közé tartozik elsősorban Radics Szeptán is, aki nem úgy viselkedik, mint ahogy egy miniszternek viselkedni kell. Rátér Radics utolsó beszédeire és megállapítja, hogy ezek a hatóságok tekintélyét teljesen aláássák. Az ülés utolsó szónoka

Pasity miniszterelnök volt, aki elmondta újlag a megegyezés történetét és ebben részletesen kiterjeszkedik Prbicsevity szerepére, aki egyáltalán nem akart még loyális ellenzékbe menésről sem hallani.

Végül Radics beszédeire tér át és megállapítja, hogy bár beszédeiben tulzott, kétségtelen, hogy eltorzították őket a közlésnél. Radics Szeptán a minisztertanácsban összes nyilatkozatait megeafolta, amelyek a koalíciót zavarták és ilyen formán a további együttműködés teljesen akadálytalan.

HIREK

— febr. 18.

A Torontálmezei (Bánsági) Közművelődési Egyesület felolvasó ülése. A Bánsági Közművelődési Egyesület február hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kaszinó nagytermében felolvasó ülést tart. Ezután Vég Lajos dr. folytatja a mult felolvasó üléseken megkezdett, mindvégig érdekes és lebilincselő előadását a gyermekről. A vasárnapi ülésen ismerteti a gyermeknevelési problémákat és a helyes nevelési módot. Értékes előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Radics Pávle másfél óras kihallgatáson. Beogradból jelentik: Radics Pávle agrárreform miniszter az este fél 7 órakor a királyi palotába hajtattott, ahol másfél óra hosszat tartózkodott. Néhány perccel mulott el 8 óra, amikor a kihallgatás véget ért. Radics audienciája összefüggésben van a szláv földműves-pártok kongresszusával, amelyet Prágában tartanak meg. Az SHS államból Radics Pávle agrárreform miniszter vesz részt a kongresszuson.

Jadlowker Becckekerek. Becckekerek szintelen hangverseny idényének nagy eseménye lesz március másodikán. Jadlowker Hermann, a világhírű tenorista, jugoszláviai körutja során Becckekerekre is ellátogat, hogy itt hangversenyt adjon. Jadlowker, az opera királya, lírai hangkezelésével és rendkívül finom, szinte légies technikájával, hosszú évek óta ugyszólván versenytárs nélkül áll az európai opera-színpadokon. A küzdelmes nehéz évek és az elmúlt világháború es forradalmak lázas korszaka nem hagyott nyomot a ma már 44 éves Jadlowkerben, megmarad a lírai tenor utólréhetetlen melegség. Megőrizte mindazt, ami a hangversenyművészet halhatatlanjai közé sorozza be őt is, azt a finom, lágy, hajlékony, meghatározó zeneiséget, amely Jadlowker játékból oly utólréhetetlen művészettel árad. Éneke a magasabb regiszterekben is megőrizte régi ércességét. — Jadlowker a régi maradt. A magas fellépti díj folytán a helyárok a rendesnél a megszokottnál magasabbak. Földszinti páholy 300 dinár, I. emeleti 250 dinár, másodemeleti 150 dinár, zenakari ülés 75 dinár, zsölye (1—36 számig) 75 dinár, zártszék (37—97-ig) 60 dinár, támlásszék (97 szám-tól) 50 dinár. Állóhely 25 dinár. Jegyek előjegyezhetők a Dojkovity és Petrovacski-féle könyvkereskedésben.

Köröznek egy család bankigazgatót. Beogradból jelentik: A Karloca Városi Hitelbank igazgatója, Cárity Martin ellen az ügyészség körözö-
levelet adott ki. Cárity szabálytalanul kezelte a bank ügyeit és nagyarányu visszaéléseket követett el. Az igazgató által okozott kár nagyságát még nem állapíthatták meg, annyi azonban bizonyosra vehető, hogy több százézer dinárral károsította meg a bankot és a pénzintézet ügyfeleit. Cárity amikor arra sejtette, hogy üzemeltetése leleplezik, megszökött és ismeretlen helyre távozott.

Pászka-beszédek. A velikibecckereki izr. hitközség felhívja helybéli és vidéki tagjait, hogy pászka-szükségleteiket minél előbb jelent-
sék be az irodában. A megrendelt mennyiség ára előre lefizetendő. Bővebbet az irodában.

Kimetés
kat:
napok
kerék
nek le
tanuja
tével
ban z
len te
azonb
esett
kopors
porsó
billent
részév
A ki
vegyes
végig
benne
tett, m
sonló
nek ol
el kell
tésren
Tisztel
Óra
széli
podpor
porány
dos Ja
ben ne
es egy
szere
eszmél
árokb
is, hos
kiáltás
uton a
meg é
lyes he
a vrsac
Perle
ség má
gyalasc
ségge,
not vá
lakasok
tuzódo
egyező
remérr
negatta
Mivel a
ások m
es a m
már le
szükség
faktorok
jék az
példaul
nének
sára is
zóknak
désok
február
letet hi
Torontá
gye és
zottain
allameg
Nem
kiben.
30-áig
deznék
Márc
vasárna
ben. A
Beograd
letet
főispán
sárnap
végérv
tés ala
mely a
vényes.
nak id
Március
mikor
össze a
reskede
rák kil
Pára
vencze
májáb
rontál

Kinos jelenet egy becskereki temetésnél. Vettük a következő sorokat: Igen tisztelt Szerkesztőség! A napokban jelen voltam az egyik becskereki temetésnél és sajnálatos esetenek lettem, mások hibájából, a szemtanúja. Az egyházi szertartás végével leengedték a holttestet magában záró koporsót a sírba, az ügyetlen temetés rendezési alkalmazott azonban elcsuszott, a sír szélére esett és természetesen elengedte a koporsót tartó kötelet. A nehéz koporsó a következő pillanatban felbillent és egyensúlyt veszítve, felső részével lefelé lezuhant a mély sírba. A kinos jelenetet sajnálkozással vegyes megbotránkozással nézték végig a megjelentek. A kinos elmény bennem őszinte megdöbbenést keltett, mert az a gyanúm, hogy hasonló eset gyakori megismétlődésnek oka főleg az, hogy nem járnak el kellő elővigyázatossággal a temetésrendezési vállalatok alkalmazottai. Tisztelettel: Egy olvasó.

Órákig fekkdt egy vízzel telt utszéli árokban. Gojkovity Ljubica podporanji földmivesasszony Potporány községből gyalog a szomszédos Jabuka felé igyekezett. A sötétben nem vette észre az ut hajlását és egy vízlevezető árokba lépett. A szerencsétlen asszony órákig fekkdt eszméletlenül a vízzel telt mély árokban, majd amikor magához tért is, hosszú ideig tartott, amíg segítségkiáltásait meghallották. Az ország uton arra menő vasutasok találtak meg és szabadították ki életveszélyes helyzetéből. Gojkovity Ljubica a vrsaci kórházba szállították.

Perlez villanyvilágítása. Perlez község már régebbi idő óta folytat tárgyalásokat a szomszédos titel községgel, hogy a villanytelepétől arányot vásárolhasson az utcák és a lakások világítására. A hosszú ideje húzódtó tárgyalások most a megegyezés felé közelednek és azzal a reménnyel kecsegtetnek, hogy a teljes megállapodás rövidesen létrejön. Mivel a két község közötti tárgyalások már minden kérdést tisztáztak és a megbízottak között nagyjából már létre is jött a megegyezés, szükségessé vált, hogy az illetékes faktorok jóváhagyását is megnyerjék az ügyhöz. A villanyoszlopok például a megyei ut szelén vezetéknek és így a megye jóváhagyására is számotniuk kell a vállalkozóknak. A még eldöntésre váró kérdések végleges rendezése végett február 20-ikára, szombatra érkekezletet hívtak össze Titelre, amelyen Torontál-Temes-, valamint Bácsmegegye és az érdekelt községek megbízottain kívül részvesz a noviszádi államépítészeti hivatal kiküldötte is.

Nemzetközi mintavásár Szalonikiben. Szalonikiben május 15-étől 30-áig nemzetközi mintavásárt rendeznek.

Március ötödikén döntenek a vasárnapi munkaszünet kérdésében. Megírta a „Torontál”, hogy Beogradban a közeljövőben érkekezletet tartanak a beograd-kerületi főispáni hivatalban, amelyen a vasárnapi munkaszünet kérdésében végérvényesen határoznak. A döntés alapján rendeletet adnak ki, amely a Bánság egész területére érvényes. Az érkekezlet összehívásának idejét most állapították meg. Március 5-ikében egyeztek meg, a mikor is délelőtt 10 órakor ülnek össze a vajdasági és a beográdi kereskedelmi, ipar- és munkáskamara kiküldöttei.

Páratlan kedvezményt kap ötven ezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

Csehszlovákia nem tür Habsburgot a magyar trónon.

Új megvilágításba helyezték a frankügyet.

Prága, febr. 18.

A „Pesti Hírlap” Prágába kiküldött munkatársa mértékadó politikai faktorokkal beható beszélgetést folytatott a frankügyről és Csehszlovákia magatartásáról.

A kormánypárti „Prager Presse”, Benes lapja, azért mérsékelte hangját, mert felsőbb helyről erre egyes utasítást kapott. Magyarország közvéleménye csalódik, ha azt hiszi, hogy Benes a frankügyből nemzetközi bonyodalmakat akart előidézni, vagy hogy az országnak bármilyenképpen ártani kívánt volna. Benes mérhetetlenül sajnálja a frankügyet, mert olyan időben következett be, amikor Locarno szellemét érvényre akarta juttatni Közép-európában is. A nagyhatalmak beleegyezésével, a népszövetség égi-

sze alatt, biztonsági szerződés kötésére készült, amely csak azért nem valósulhatott meg, mert a Magyarország iránti hangulatot megváltoztatta az időközben kipattant hamisítási botrány.

A magyar királykérdésben Csehszlovákia álláspontja nem változott. Albrechtet éppen úgy nem türné meg a trónon, mint Ottót, vagy a Habsburgok bármelyik más tagját, történjék bár trónra ültetése legitím, vagy illegitim uton. A királykérdés ilyen megoldását háborus oknak minősítene a csehszlovák kormány. A casus belli még nem jelenti a háboru megindítását, mert egyedül a külpolitikai helyzet döntheti el, hogy célszerű-e a háboru megindítása, vagy pedig helyesebb diplomáciai nyomással likvidálni a felszínre került kérdést.

Haarmann II.

Letartóztattak egy szadista tömeggyilkost.

Varsó, febr. 18.

A lengyelországi Neusandeből jelentik, hogy ott nagyarányu bűnygyről rántotta le a leplet a rendőség, amely méreteiben és borzalmasságában felülmúlja a hírhedt Harmann gyilkosságokat, amelyek akkoriban heteken keresztül izgalomban tartották a világ közvéleményét. A legújabb tömeggyilkos egy Ruesk nevű egyén, akinek lelkiismeretét nem kevesebb, mint ötvenhárom gyilkosság terheli. Az emberiségéből kivetkőzött ember a lakására esalta áldozatait. A szerencsétleneket kábítószerekkel elaltatta, majd egy diványszerű al-

kotmányra szijakkal odakötötte és a mozdulatlanásra ítelt embereket, főleg fiatal férfiakat és leányokat, válogatott gyötrelmekkel halálra kínozta. Addig botozta a borzalmas kínoktól elesigázott áldozatokat, amíg meg nem állapította a halál bekövetkeztét. A meggyilkoltakat részben elásta, részben elégette.

A rendőrségnek az a gyanúja, hogy Ruesk áldozatainak száma, a bevallottaknál jelentősen nagyobb. A nyomozás fogja megállapítani, hogy hány emberéletet áldozott gyötrelmes szenvedélyének és állatiasságának kielégítésére.

Készülődések a munkáskamarai választásokra.

Becskeréken most írják össze a szavazójogosultak névsorát.

Becskerék, febr. 18.

Az ország minden egyes tartományában, mint ismeretes, nemrégiben munkáskamarákat szerveztek, amelyeknek feladata a munkásérdekek hathatósabb megvédése. Legutóbb megalakult a vajdasági munkáskamara is, amelynek székhelye Noviszád lett. Az új intézmények élén kinevezett vezetőségek állnak, helyüket azonban a szociálpolitikai minisztérium rendelkezése folytán fel kell cserélni választott vezetőségi tagokkal. Szlovéniában és Boszniában most folytat le a munkáskamarai választások és a beérkezett jelentések szerint, mindkét helyen az egyesült munkásszakszervezetek listái győztek.

A vajdasági munkáskamarai választásokra most folynak az előkészületek. A Vajdaság területén fennálló munkásbiztosító pénztárakban a választók jegyzékének elkészítésén dolgoznak és ennek elkészülte után megejthetik a jelöléseket. A választási előkészületekkel kapcsolatosan érdeklődtünk a beavatott munkáskörökben az iránt, hogy milyen feltételekhez van kötve a választójog és milyen előírások érvényesek általában a szerzett jog gyakorlásánál. Kérdéseinkre azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

a munkásbiztosító minden tagja, azzal a ténnyel, hogy beiratkozott a munkásbiztosító pénztárba, egyúttal jogot nyert a munkáskamarai választásokban való részvételre, ha életkora eléri a tizennyolc évet. A választás jogát ténylegesen csak azokban a helységeben gyakorolhatja a névjegyzékbe felvett jogosult, ahol a tagok, tehát a választók száma meghaladja az ötszázat. A noviszádi munkáskamarai tisztségek betöltésénél tehát csak azok érvényesíthetik akaratukat, akik városokban, vagy oly nagyközségekben laknak, ahol a választójogosultak száma meghaladja az ötszázat.

A választás titkosan folyik és listákkal történik. Megszigorítás, hogy a választásnál csak a központ által elismert gazdasági munkás-egyesületek jelöléseit fogadják el és bocsájtják szavazás alá. A rendelkezésnek az a célja, hogy mindinkább elősegítse a munkástábor egységének helyreállítását és megegyezésre bírja a disszidensek csoportjait.

Becskeréken a választási helységet még nem jelölték ki, bizonyosra veszik azonban, hogy erre a célra valamelyik központi fekvésű iskolát fogják felhasználni.

Megtámadták és inzultálták Gyonovity volt köztársasági képviselőt. Beogradból jelentik: Tegnap este feltűnést keltő utcai botrány játszódott le a Terazzián, a „Balkán” és a „Moszkva” kávéház közötti téren. Gyonovity Jován volt köztársasági képviselő Radonity Milán nyug. miniszteri felügyelő társaságában sértést, amikor hirtelen eléje ugrott két ismeretlen férfi. Egyikük arcul ütötte a meglepett honatyát, a másik pedig botot emelt reá. Gyonovity a váratlan inzultus dacára sem vesztette el lélekjelenlétét, hanem a járókelők segítségével lefogta a két támadót. Az elfogottak rövid dulakodás után kiszabadultak az embergyűrűből és futásnak eredtek. A rendőrség üldözőbe vette a menekülőket és egyiküket sikeresen el is fogta. A rendőrségen kiderült, hogy a letartóztatott Milasevity Milán nyugalmazott rendőrtisztviselő. Elmondotta, hogy politikai okok miatt támadta meg Gyonovityt, mert a volt képviselő párhivei nemrégiben inzultálták Csuprovity demokrata képviselőt. Társát nem volt hajlandó elárulni és az ismeretlen személyazonosságának megállapítására indított nyomozás mindaddig eredménytelenül járt.

Halálos ítélet Zágrebban. Zágreb-ból jelentik: A zágrebi törvényszék büntető tanácsa tegnap rablőgyilkosság bűnygyében hozott ítéletet. A vádlottak padján Gradicsék Anton és Sarika Mió zágrebi napszámások ültek, akik a mult évben borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták Lampel Adolfot, a zágrebi szekvesztrált uradalom jószágfelügyelőjét. Lampel Zágrebból gyalog a közelben fekvő Szalinet község felé igyekezett, amikor az országuton nem messze Zágrebtól megtámadták. Ketten voltak a támadók, egyikük baltával, a másik pedig bunkós bottal esett neki és addig verték, amíg holtan össze nem rogyott. A rendőrség még aznap kinyomozta a tetteseket Gradicsék Anton és Sarika Mió személyében, akik be is ismerték bűnyket. Gradicsék a gyilkosság értelmi szerzője kijelentette, hogy tettét bosszúból követte el, mert Lampel munkaképtelen öreg apját elbocsátotta az uradalom szolgálatából. A főtárgyaláson sem tört meg és közömbös hangon jegyezte meg, hogy ha nem sikerült volna ezáltal megölnie áldozatát, két héten belül bizony meggyilkolta volna. A bíróság az elvetemült gyilkost köréltali halálra, büntársát pedig tizenöt évi fegyházra ítélte. Mindket elítélt fellebbezett az ítélet ellen.

Súlyos vádak egy becskereki kereskedő ellen.

Becskerék, febr. 18.

A becskereki törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt kezdte meg Birovljev Fülöp becskereki kereskedő bűnyporének a tárgyalását, a kit az ügyészség bizományi sikasztással vádolt, mert mint a Bata cipőgyár becskereki lerakatának vezetője, nagyobb mennyiségű áruval nem tudott leszámolni.

A vádirat ismertetése után a vádlott Birovljev Fülöpöt hallgatták ki, aki az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnyosnek. Elmondotta, hogy tizenhét százalék jutalékot kapott az eladott árueikkekből és hogy köteles volt

Orient Bioskop
Csütörtökön, febr. 19-én 5, 7 és 9 órákor

Gaumont-film Páris!
Don Juan és Faust
(II-ik rész).
Két nagy kalandor életéből merített filmkolosszus, 6 felvonásban.
A VÉTKES NO.

Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 1—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

„Pravda“
könyv- és papirkereskedés Vel. Bečkerek, városházépület

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legmodernebb irodai felszerelési cikkekben. — Iskolai rajz- és írószerek. — 102 Szerb és magyarnyelvű szépirodalmi és tudományos könyvek, tankönyvek és kották legolcsóbb beszerzési forrása.

árúkönyvet, forgalmi jegyzéket és pénztári jelentést vezetni. A leszámolást naponként, vagy hetenként ejtette meg, mindenkor pontosan és lelkiismeretesen. Egy időben a betegsége alatt a könyvelője vezette az üzletet, hogy ez alatt miképpen számoltak el, nem tudja. Elmondotta még, hogy Radoszavljevity vrsaci kereskedőnek a cég tudtával és beleegyezésével árnt adott bizományba, az al megbízott azonban nem számolt le vele a mai napig sem. Végeredményben — jegyezte meg — még neki van követelni valója a „Bata“-cégtől.

Amikor a gyár megbizásából Holzmann János cégvezető megvizsgálta a raktárt és hiányt állapított meg, felszólított, hogy adjam el a házam és egyenlítsem ki a vállalat követelését. Erre nem voltam hajlandó, mire a további tárgyalásokat megszakították.

Az első tanu Holzmann János, a „Bata“-gyár volt cégvezetője, jelenleg a zágrebi fiók vezetője, akinek kihallgatása lapzártakor még folyt. A tárgyalást előreláthatólag holnap délben fejezik be.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felelős: **IMRÁSZ FERENC.**

Nyilatkozat.
A 3500 dináros házhelyek hirdetésével kapcsolatban értesitem az összes érdekelteket, hogy miután a Bega vállalat telkeim közvetítését barátságosan beszüntette, ezentul a t. érdekeltek sziveskedjenek minden egyes kérdésben kizárólag hozzám fordulni.
Velikibecskerek, 1926 február 16.

Micskei István
tulajdonos és megbízó, III. külker. 290, az olajgyár mellett. 292

A kladóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Üzleti berendezés 288
különféle állványok és pult **olcsón eladó.**
Braća Komloš
Aleksandrova-utca 29. sz.

Elárusító-pénztárosnőnek
keres intelligens fiatal leányt az **ORIENT-hirlapiroda (Fő-utca).**
Jelentkezni délután 1—3 óra és 6—8 óra közt lehet. 285

Körülbelül 700 méter-mázsa, égetett **darabos mész** jutányos feltételek mellett, **azonnalra eladó.**
Érdeklődők forduljanak a 117
CUKORGYÁR RT.-hoz, VELIKIBESCKERÉK.

Harisnyák, csipkék,
nagy választékban állandóan raktáron és olcsón kaphatók 143
Divatujdonságok a Népbank Rt. rövidáruosztályában
nagy raktára. az „Arany kalapács“-nál, Fő-utca Telefon 313.

Kanadába földmunkások és telepes családok.
A kanadai kormány 1926 tavaszára engedélyezte egy bizonyos számú földmunkás és paraszti család kivándorlását.
Az engedélyezett szám kicsiny és azt nem lehet túllepni.
A közelebbi feltételek ingyen megtudhatók a 36
Canadian Pacific
Beograd, Vilzonov trg 107.
Zágreb, Petrinjska utca 40.

Jókarban levő, használt **regiszter-pénzszekrényt** keresek megvételre.
VELIZÁR TYOSZITY kereskedő, Szrpszkiitebej. 295

Keresünk megvételre vagy bérbe, forgalmas 256 községben jólmenő **vegyeskereskedést.**
BEGA-hirdető és közvetítő, Velikibecskerek.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál Könyvnyomdája
Veliki Bečkerek, obiliceva (Zapolya) u. 7. sz.

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

1926 fe
Ma
M
Tegnap
levél érke
hogy a
magot ör
darab ha
melyet a
A rend
mentek a
együtt a
találtak
magolt la
galommal
A cso
szakértő
tól tart
benne. A
névjegye
ban és eg
non ceruz
hamis ez
mut délu
ják, ama
az egész
A
la
A Pest
tora szer
még a T
tisztázás
ügy néha
jének a k
Tiszta
grätz n
Ludend
kal, va
másaita
tért em
kimerít
papir c
lye, an
ország.
Ha
Schultze
ni, ugy
zódni
mályos
Strache
lapirók e
hágai hat
bóli kihal
litikai há
kihallgata
jegyzőkö
Budapest
M
ké
Chlinha
megjelen